СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ X. | Олифантъ, Па. Четверъ 3-го Цвѣтня 1902. | Число 14.

Перeглядъ тыждневый.

Реорґанізація арміи Сп. Державъ въ тôмъ дусѣ, що бы можна вести въ нѣй політику для „власнои кишенѣ“ а еи начальниковъ зробити бôльше зависимыми — отсе найновѣйша забаганка американьскихъ капиталістôвъ. Пôдъ ихъ напоромъ предложило центральне правительство новый плянъ реорґанізаціи конґресови. Плянъ пôйшовъ до конґресовои комісіи, яка забажала порадити ся въ тôй справѣ войсковыхъ знатокôвъ и — якъ разъ тымъ пошкодила панамъ політикерамъ. На дняхъ покликано передъ комісію найстаршого рангою ґенерала въ арміи Сп. Державъ, Нелсона А. Майлса, котрый щиро и по воячки выговоривъ цѣлу правду. Ґенералъ прямо обжаловуе центральне правительство, що оно лишь тому хоче реорґанізаціи, абы выробити собѣ въ арміи кôльканайцять новыхъ урядôвъ для своихъ протеґованыхъ поплечниковъ. Дальше заявивъ ґенералъ Майлсъ, що новый плянъ зовсѣмъ не принесе хôсна для арміи Сп. Державъ, а навѣть може стати ся причиною великого лиха. Ся заява выкликала въ краю велике зворушене. Правительство не дозволило оголосити еѣ въ цѣлости, а президентъ Рузвелтъ и міністеръ Рутъ дуже лихй на ґен. Майлса. Говорять навѣть о его димисіи, хотяй мабуть до сего не прійде. Весь загалъ стоить по сторонѣ хороброго и добродушного ґенерала, а супротивъ нового пляну реорґанізаціи занявъ такъ вороже становище, що панове політикеры будутъ лякати ся плисти противъ воды.

Внесене сен. Рея, въ справѣ анархістичныхъ заговорôвъ, ухвалено оногды въ конґресѣ 52 голосами противъ 45. Пôсля того внесеня кождый, хто замордуе президента Сп. Державъ, его заступника, начальника якои заграничнои державы, або хто лише хотѣвъ замордувати котру небудь зъ высше наведеныхъ особъ, буде покараный смертію. Тй, котрй въ якій небудь способъ помагали убійникови або дораджували ему въ тôмъ дѣлѣ, мають бути каранй вязницею до 20 лѣтъ. Кождый, хто грозить убійствомъ президента або его заступника, мае бути караний визницею до 10 лѣтъ. Особы, котрй помагали бъ такимъ злочинцямъ утечи, будуть зачисленй до спôльниковъ злочину. Міністеръ вôйны мае назначити постôйну сторожу зъ арміи, котра буде берегчи особу президента вôдъ всякихъ заговôрниковъ.

Очевидно, що зъ выимкою капиталістôвъ, нѣ оденъ свѣдомый горожанинъ не хвалить таке надмѣрне протеґоване особы президента. Демократи зовуть нову уставу нарушенемъ конституціи Сп. Державъ, котра всѣмъ запоручае рôвнй права, а ихъ праса и взагалѣ всѣ поступовй часописи. дуже маркотно вôдзываають ся. Одна зъ нихъ написала такъ зъ тои нагоды: »Се початокъ монархізму! За рôкъ-два можемо мати законы о обидѣ маестату, опôсля почуемо, що конґресъ ухваливъ для президента титулъ »Найяснѣйшій Панъ« — а дальше, дальше розôйде ся чутка о его коронаціи...“

Голосный процесъ Нілія, Ретбона и Рівса, бувшихъ урядниковъ почтовыхъ на Кубѣ, обжалованыхъ о спроневѣрене значныхъ сумъ зъ почтовыхъ фондôвъ, скôнчивъ ся оногды въ Гаванѣ. Судъ оголосивъ слѣдуючій засудъ: С. В. Нілі, 10 лѣтъ вязницѣ и 56.701 долярôвъ грошевои кары. В. Г. Рівсъ, 10 лѣтъ вязницѣ и 35.516 дол. грошевои кары. Й. Ґ. Ретбона, 10 лѣтъ вязницѣ и 35.224 дол. грошевои кары. Єще въ р. 1899 обжаловано И. Ґ. Ретбона, котрый бувъ тодѣ ґенеральнымъ почтаромъ кубаньскихъ почтъ, о крадѣжь. Міністеръ вôйны пôславъ до Гаваны одного урядника въ цѣли провѣреня книгъ и почтовои касы, а сей пересвѣдчивъ ся, що обжаловане було ажь за надто оправдане. Сейчасъ потôмъ увязнено ґенерального почтаря, Ретбона, шефа бюра фінансового, Нілія и шефа бюра рахункôвъ почтовыхъ, р-ра Рівса. Виновникôвъ поставлено передъ судъ, але они такъ крутили на всѣ боки, що процесъ тягнувъ ся цѣлыхъ три роки. Все те не помогло однакъ нѣчого, бо злодюги таки одержали свою »порцію«,

День 20. мая буде днемъ оголошеня независимости Кубы. Того дня президентъ Естрада Пальма обôйме свôй урядъ, а Куба стане ся независимою републикою пôдъ протекціею Сп. Державъ. Минувшого тыждня одержавъ ґуберматоръ Кубы, ґен. Вудъ, приказъ, абы правлѣне острова вôддавъ того дня въ руки през. Пальмы. Зъ американьскихъ вôйскъ лишить ся на Кубѣ лише невеличкій вôддѣлъ артилеріи.

На Филипинахъ знову удало ся Американцямъ заполонити одного зъ проводирôвъ филипиньскихъ ворохобниковъ. Є нимъ ґен. Норіелъ, котрого вразъ изъ трьома офіцирами и пятьма рядовими заполонивъ дня 26. м. м, поручникъ Ф. Е. Бемфордъ, зъ 28-го полка пѣхоты. Норіелъ бувъ однымъ зъ найдѣяльнѣйшихъ вождôвъ мѣжь филипиньскими ворохобниками вôдъ 1899 р. Признае вôнъ, що повстане на островахъ вже дѣйсно упало. Такъ повстанцѣ, якъ и ихъ проводирѣ розбрили ся по всѣхъ усюдахъ и вже имовѣрно нѣколи не зможуть почати яку-небудь поважнѣйшу акцію. Зъ вызначнѣйшихъ филипиньскихъ проводирôвъ ще лишь оденъ ґен. Мальваръ лишивъ ся на воли: всѣхъ прочихъ выловили Американцѣ.

Канадійске провительство грае дальше ролю льояльного пôдданого анґлійскои короны. Мобілізуе оно два свѣжй полки вôйска, кождый по 1000 люда, котре незабавки мае бути выслане до пол. Африки. Ихъ комендантами будуть имовѣрно майоръ Тюрнеръ зъ Квебекъ и полковникъ Лізердъ зъ Торонто, Онт. Таке мерзке лизуньство канадійскихъ верховодôвъ мабуть не выйде имъ на здоровле. Французы, Нѣмцѣ, Ирляндцѣ и иншй народы, котрй становлять переважне число канадійского населеня, грозять вôдъ теперь, що при выборахъ помстять ся за нещасныхъ Бурôвъ. А якъ звѣсно, всѣ тй народы не належать до приятелѣвъ Анґліи.

Борба о безпосереднетайне голосоване прибирае въ Бельґіи чимъ разъ поважнѣйшй розмѣры. Дôйшло до того, що проводирѣ сего руху, соціялісты, веліли навѣть въ арміи бельґійскôй найти своихъ помôчниковъ. Жовнѣры недвозначно заявили вже кôлька разôвъ, що они не будуть стрѣляти до народу. Деякихъ арештовано за се минувшои недѣлѣ, та симъ не задержано тьмы, єѣ розвѣяли соціялісты и зъ цѣлои бельґійскои суспôльности здѣлали одну велику армію, котра не перестане бороти ся за свои права, доки ихъ не выборе. Загально припускають, що выбухне анти-династична революція, якъ король не поробить значныхъ концесій на поли выборчои реформы.

Подôбно дѣе ся въ Испаніи. Величезнй страйки зъ закраскою революціи, ворохобня, проливъ крови, арештованя и т. п. не устають въ цѣлôмъ краю. Однакъ тамошнй верховоды — попы, вмѣсто пожаданои реформы, обдарували край старою несподѣванкою..... змѣною кабінету. Кабінетъ Саґаста подавъ ся оногды до димисіи, щобы зробити мѣсце новому, котрый зачне на ново сѣяти старе варварство. Чи не безголове?

Въ пол. Африцѣ вже розпочали ся мировй переговоры въ цѣли закôнченя страшнои вôйны. Дня 22. м. в. зъѣхали ся въ Преторіи заступникъ президента Крігера, Шелькъ-Бурґеръ, трансвальскій міністеръ справъ внутрѣшныхъ — Рейцъ тай коменданты Меерь и Крогъ зъ лордомъ Кічнеромъ. Всѣ они ведуть нарады до днесь, а хотяй выслѣдокъ нарадъ ще не оголошено урядово, то для нѣкого не є тайною ихъ цѣль. Кажуть, що знеможене вôйною анґлійске правительство симъ разомъ перше здѣлало крокъ въ напрямѣ згоды. Ґен. Кіченеръ рапортуе дня 28. м. м. о новôмъ подвизѣ бурского ґенерала Делярея, того самого, котрый послѣдними часами такъ часто побивавъ Анґлійцѣвъ и полонивъ свояка анґ. короля, лорда Метюна. Коло Преторіи окружила его анґ. армія желѣзнымъ обручемъ, але не здѣлала ему нѣчого. Делярей побивъ оденъ вôддѣлъ обруча и знову гуляе на свободѣ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Цвѣтень.		
3	Ч.	Якова
4	П.	Василія
5	С.	Никона, Лидіи
6	Н.	**4. посту. Захарія**
7	П.	**Благовѣщенє Пр. Д. В.**
8	В.	Гавріила
9	С.	Матроны (Поклоны)

— **Холера** лютуе страшенно въ святыхъ магометаньскихъ мѣстахъ Мецѣ и Мединѣ (Арабія). Такъ жителѣ обохъ мѣстъ, якъ и прихожй богомольцѣ, гинуть наче мухи. Послѣдними днями умерло ихъ поверхъ 600.

— **Близь** Йонґставнъ, О. зъударили ся два тягаровй поѣзды желѣзницѣ П., Ф. В. & Ч. при чôмъ погибло 4-охъ, а було покалѣченыхъ 3-охъ людей. Причина катастрофы незвѣсна.

— **Податки** на коты ввела зъ днемъ 1. сѣчня с. р. рада мѣста Авґустенбурґъ въ Прусахъ за згодою міністерства. Се нове жерело здирства було-бъ вже зовсѣмъ комплетне, наколи-бъ еще и мыши оподатковано.

— **Засудженого** на кару смерти Француза Ля Кроя повѣшено мин. пятницѣ въ Голъ, Онт Ля Кро замордувавъ передъ 13-ма мѣсяцями въ Монтебло, Онт. (Канада) свою жену и сусѣда, подозрѣваючи ихъ, що мають зъ собою любовнй зносины.

— **Сѣлце** Итрікъ, коло Пітерсборґъ, Ва. мае свою сензацію. Померъ тамъ 75 лѣтный Джанъ Ґрінъ, о котрôмъ доперва по смерти дознали ся, що бувъ женщиною. Панъ, а поправдѣ панѣ Ґрінъ, мешкавъ въ Итрікъ вôдъ 16 лѣтъ и, що найчуднѣйше, мавъ жену, зъ якою оженивъ ся передъ 14 роками.

— **Два** угорскі священники: Н. Стецович і Ст. Яцкович, повернули знов до Америки, побувши в старім краю недовгий час. Варта би знати длячого? Чи може вже проксльтували ті тисячі, котрі з руского робітника тут заробили і вивезли до краю?

— **Король** діяментôвъ, Сесіль Родесъ, котрый своими интриґами довôвъ до анґльо-бурскои вôйны, умеръ дня 26 м. м. въ Капштатѣ (пол. Африки). Помершій уродивъ ся въ 1853. и полишивъ майна на 60 міліонôвъ долярôвъ.

— **Горшь** звѣра поступивъ собѣ зъ своею питомого дитиною якійсь І. Горватъ въ Кивежди на Угорщинѣ. Въ неприсутности жены, взявъ за ногу свое дво-мѣсячне дитя, котре не мôгъ забивати, щобы не плакало, ударивъ нимъ два разы до стѣны и забивъ. Убійника увязнено.

— **Страшне** видовище мали свѣдки траченя убійника Вильгельма Ленієръ въ Ебердінъ, Міс. По натисненю кляпы до вѣшаня, голова злочинця вôдорвала ся вôдъ тулова и покотила ся далеко, пôдчасъ коли самъ туловъ упавъ пôдъ шибеницю, тай въ выпрямленôй постатѣ, наче жовнѣръ, стоявъ кôлька минутъ. За весь той часъ кровь обильно бриекала у всѣхъ напрямахъ. Присутнй при екзекуціи, жена и мати засудженого, зомлѣли.

— **Чудне** теля вродило ся въ Гирокутѣ, силядьскои стол. на Угорщинѣ. Теля мае два нôздря, одно надъ другими, и трое очей. Двое очей въ него на своимъ звычайнôмъ мѣсци, а трете повысше нôздрѣвъ.

— **Траґічна** пригода стала ся недалеко Токаю на Угорщинѣ. Перевôзникъ Фішеръ перевозивъ черезъ рѣчку Бодроґъ молодого и богатого селянина зъ молодою жѣнкою. Та заледво опинили ся на серединѣ быстрои рѣчки, маленьке човенце перевернуло ся и всѣ попадали у воду. Молодята, котрымъ усмѣхало ся житє, бо доперва передъ кôлькома тыжднями побрали ся, погибли. Выратувавъ ся лише перевôзникъ.

— **Пяниця** не вагае ся дати житє за пінтику. Въ Приборъ на Угорщинѣ повѣсивъ ся робôтникъ Гадацъ лишь тому, що его жена не хотѣла ему дати на »палюнку« (горѣвку).

— **Безпечный** сховокъ, або — таке водить ся й мѣжь нашими людьми въ Америцѣ. Недавно похоронено у Вѣдни (Австрія) Анну Свободу, спôвластительку дому въ дѣльници Вѣдня зв. Отокрінґъ. Коли по похоронѣ пpятано въ еи мешканю и вытрясано солому зъ сѣнника, выпало зъ него 20.000 коронъ въ банкнотахъ, чимъ дуже утѣшили ся спадкоемцѣ. А стара дѣвичка жила майже въ нуждѣ!

— **Черезъ** похибку выпивъ мин. понедѣлка фармеръ Н. Мекейнъ зъ Месены, Н. Й. чарку карболевого квасу, гадаючи, що то лѣки на кашель, и вмеръ въ кôлька минутъ опôсля.

— **Вмѣсто** волѣ — грôбъ найшло 5-охъ арештантôвъ на фармахъ близь Костюшко, Міс. Були они замкненй въ однôй шопѣ, зъ котрои хотѣли утечи въ той способъ, що пôдпалили си. Шопа дѣйсно згорѣла, але арештанты не мали коли утѣкати зъ неи: всѣ згорѣли живцемъ въ шопѣ. Контракторъ Р. Кембелъ наймавъ згаданыхъ арештантôвъ до роботы вôдъ тамошного шерифа, замыкаючи ихъ на нôчь до шопы. Всѣ були муринами и сидѣли въ арештѣ за дрôбнй переступства.

-- **Азіятицка** холера появила ся въ мѣстѣ Манилѣ и охрестности, на Филипинахъ. Доси начислено 40 случаѣвъ занедужаня, зъ котрыхъ 30 скôнчило ся смертію. Власти предприняли всякй можливй средства осторожности. Позамыкано всѣ керницѣ и студнѣ. рѣки стереже вôйско и поліція, щобы не вливано до неи нечистоты, а помѣжь населене роздае ся дестильовану воду. Холеру занесли имовѣрно Китайцѣ зъ Гонґъ Конґъ.

— **Страшный** гукъ експльозіи потрясъ онотды мѣсточкомъ Фіндлей, Огайо и давъ ся чути на 40 миль вокруги. Експльодувало за мѣсточкомъ 1700 квартъ нітроґліцерины, котру робôтникъ переносивъ зъ маґазину но возъ. Зъ коней, воза и робôтника навѣть слѣду не лишилось.

— **Старый**, 70-лѣтный Йосифъ Лібенґутъ зъ мѣста Ню Йорку тяжко пострѣливъ въ пятницю свою сынову, почôмъ вôдобравъ собѣ житє. Причиною сего бувъ мабуть жаль. Старый жалувавъ ся часто, що невѣстка вôдобрала ему сына бо вôдъ коли той оженивъ ся зъ нею, переставъ любити свого батька и не стоявъ о него.

— **Ватиканьского** урядника (кото, котрый вкравъ зъ касы папы римского 80 тысячь долярôвъ, засудивъ римскій трибуналъ (22. м. м.) на 8 лѣтъ тяжкои вязницѣ. Двохъ другихъ урядниковъ, арештованыхъ вразъ изъ нимъ, увôльнено.

— **Метузалемовыхъ** лѣтъ дожила якась панѣ Силявска въ Детроить, Міч., котра дня 13. м. м. святкувала свои 113 лѣтнй уродины. Двое дѣточокъ старенькои, зъ якихъ одно числить 89 а друге 91 лѣтъ, желали єй въ той день многихъ лѣтъ, а внукôвъ, правнукôвъ и праправнукôвъ зôйшло ся 3 тузѣны. Старенька є зовсѣмъ здорова и ще не знае, що то недуга.

— **Надъ** новымъ тунелемъ понôдъ Паркъ Евнюъ въ Ню Йорку завалила ся земля и знищила три найкраснй домы на той улици. Зъ людей не погибъ нѣхто, бо земля такъ поволи западала ся, що мали часъ утечи.

— **Запопадливй** галицкй селяне дбають, щобы не лишь имъ не усувалась власна земля зъ пôдъ нôгъ, але де и якъ можуть набувають нову. Такъ въ новôйшôмъ часѣ селяне Дарова, сяноцкого повѣта, хочь ихъ тамъ не богато, пабули при парцеляціи дворску землю вôдъ дѣдича-жида. Для громадянъ се великій хосенъ, наколи дворскій обшаръ находить ся въ ихъ рукахъ. Тôлько бы другимъ йти по змозѣ за добрымъ примѣромъ, не шукати спасеня въ однôй лише еміґраціи.

— **Цѣла** торговельна частина мѣсточка Пеквілъ, коло Олифантъ, Па., выгорѣла въ ночи зъ 26-го на 27-го Марця. Згорѣли найгарнѣйшй домы, сторы (склепы), готель, двѣ аптики и т. д. Недостача воды була причиною, що сторожа огнева не могла дати собѣ рады зъ огнемъ. Шкоду обчисляють на 100 тысячь долярôвъ.

— »**Slovenski** American« гавкае на „радикалів“, а рівночасно друкуе в своїй ґазеті переклад „Американьского Шляхтича“, написаного „радикалом“! Якаж тут льоґіка?

— **Се бувъ бы встыдъ и ганьба, если-бъ кождый членъ „Союза“ не купивъ календара, що выдавъ „Союзъ“. Доходъ зъ календара иде до касы „Союза“.**

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

“Свобода”

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або через експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру достанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Хто хоче, щобы єго адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

УВАГИ.

Нова часопись »Гасло« стала виходити в Чернівцях (ул. Приватна ч. 4. на Бу-Буковині). Часопись тая виходить раз на місяць і есть орґаном Р. У. П., що стоїть за осьвідомленем руского народа. А в Ню Йорку появилось минувшого тиждня перше число давно очікуваної москвофульскої ґазетки »Правда«. Цікава річ, що в старім краю множать ся часописи прихильні народови, а в Америці множать ся часописи обчислені на туманене Русинів.

В першім числї тої ґазетки така маса блудів, що справді годі знати чи правопись еї фонетична чи етимольоґічна. Кромі нападів на „Свободу“ і радикалів, які можна подибати в першім ліпшім числї „А. Р. Вѣстника“ або „Свѣта“ — нема в нїй нічого нового, так, що справді треба дивуватись длячого деякі люди (між ними і о. Обушкевич, котрий є головним еї покровителем і редактором) стали еї видавати.

Польска ґазета „Polak w Ameryce“, що виходить в Buffalo, N. Y. стала послідними часами дуже інтересуватись Русинами. Пише она, що „Свобода“ ширила анархістичні засади, а Чолґоша назвала найбільшим тогочасним героем. Розуміє ся, що то все брехня і „Polak w Ameryce“ пише [illegible]зно такі дурниці лиш тому, що не читає „Свободи“, а інформациї свої черпає з „А. Р. Вѣстника“ та других москвофульских ґазет. Ми радили б „Polakowi w Ameryce“, щоби ліпше пильнував свого носа а не чужого проса.

А „Slovenski American“, буцім то руска часопись, що виходить в Pittsburg, Pa., видно немає жадного встиду. В 11-ім числї писав, що на екскомуніку бискупа Гобана не дасть нич та що о. Ардан есть і на дальше руским сьвященником, а в 12-ім числї вже пише зовсім противно та ще додає, що о. Арданови вимовили люде місце, а покликали до себе о. Лаврішина. Подібні річи писав „Slov. American“ нераз і про о. Стефановича з Пітсбурґ, Па. Але не дивуйтесь люде. Мусите знати, що в „Slov. American-i“ стілько правди, як се, що вош кашле... „Slov. American“ є заложений на бизнес. Як зачуваемо, оо. Сабов, Медвецкий і другі зложили на сю ґазету грубі гроші і зробили п. Вислоцкого редактором, котрий, щоби бизнес ліпше ішов, мусить писати всілякі сензацийні дурниці, бо інакше „Slov. American-a“ ніхто не став би читати.

»А. Р. Вѣстникъ« пише, що попики радикали заложили товариство церк. громад без згоди більшости громад і сьвященників. То правда, але хто-ж сему винен, що деякі громади ще так темні, що не хотять видіти, що лиш в лучности їх сила, а декотрі сьвященники дбають більше о ласку айриских епископів і свою кишеню як о добро і будучність ам. Русинів? Впрочім до всяких товариств, які закладають ся, отже і до товариства церков — не пристають від разу всї люде або більшість, але такі товариства пізнійше розростають ся чим раз більше і більше. Так само і тут. А що на мітинґу в Гарисбурґу обговорювано публично питане, чи амер. Русини мають узнавати папу римского за голову церкви — то ви думаете, що в тім щось так дуже злого? Таж те саме питане обговорювалось публично перед заведенем унії. Єсли тогди не було се bezoc'liva smelosc, то і тепер нї.

»Свѣтови« здае ся, що кромі царославія та Риму нема вже більше нічого на сьвіті. Та оно так не е. Русини приняли христіяньство не від Риму анї від Синоду, але від східної грецкої церкви, отже бесїда »Свѣта«, що Русини зірвавши з Римом мусять іти на царославіе — е глупа. Що »Свобода« не каже Русинам: ідіть сюда або туда — се річ ясна. »Свобода« не е цар анї папа, щоби приказувати людям. Люде мусять самі надуматись та рішитись куди їм іти і що робити. Кромі сего наші Русини вже прозріли троха і знають, що лиш добрі діла могуть спасти чоловіка, а не те, чи хто вірить в папу або Синод.

Деяким москвофулям, що відграють ролю греко-католиків, ба навіть лучать ся з католиками напротив »рандиґалів«, а по тихи намовляють людей до царославія, радимо прочитати, що пише сербска ґазета »Србин« (ч. 24, виходить в Pittsburg, Pa.): »....Що єсть встидного в тім, що Серби відступили від право славного Общества? Чи то що Серби утворили свою сербско-православну церкву в Мккиспорт, свій сербско-православний Союз, що між ними пробудилась сербска совість, любов до сербскої народности, чи то, що Серби не дали ся переробити на Москалїв?... Ми можемо поступати вперед як Серби, але ніколи як Москалї. ...Братя, есьмо по вірі, крови славяньскій; вяжуть нас спільні інтереси, але висте Москалї, а ми **сербский народ**.“ Так пише »Србин« »Свѣтови«. Маленька горстка Сербів американьских хоче задержати свою народність і протестує против того, щоби їх Москалї »перетоплювали« на свое копито. А наші москвофулї на ґвалт пхають ся Москалям під ноги. Ганьба тай тілько!

ъ.

ЗЪѢЗДЪ.

На зазывъ Рады Головнои и Духовнои „Товариства рускихъ церковныхъ громадъ въ Спол. Державахъ и Канадѣ“ вôдбувъ ся зъѣздъ дня 26-го марця.

Вже дня 25. марця зачали зъѣздитись рускй священники и делеґаты рускихъ церковныхъ громадъ и братствъ до столицѣ Пенсилвенія, мѣста Гарисбурґа. Ѣхали они зъ близька и зъ далека, деякй навѣть по колька сотъ миль, а всѣхъ ихъ лучила одна гадка — забеспечити будучнôсть руской вѣрѣ и руской церквѣ въ Америцѣ.

Около 8-ои годины вечеръ вже слѣдуючй священники и делеґаты були въ Гарисбурґу:

Зъ Ansonia, Conn. о. Ант. Бончевскій и п. Ив. Боротовичь делеґатъ парафіи.

Зъ Jersey City, N. J. о. Н. Подгорецкій, п. К. Кирчôвъ делеґатъ вôдъ парафіи и п. Д. Голодъ яко урядникъ Товариства.

Зъ Mt. Carmel, Pa. о. Ст. Макаръ, п. Т. Хомякъ, делеґатъ вôдъ парафіи, а пп. Юр. Гукъ и Осипъ Хрущь, делеґаты вôдъ братствъ.

Зъ New York, N. Y. п. С. Ядловскій, делеґатъ вôдъ цѣлого сестричного братства св. Ѳльги.

Зъ Northampton, Pa. о. Н. Дмитрôвъ.

Зъ Olyphant, Pa. о. Ив. Арданъ и пп. Юр. Хилякъ и Он. Ковтко, делеґаты вôдъ парафіи.

Зъ Ramey, Pa. о. Гр. К. Цмайло и Мик. Джмилякъ, делеґатъ вôдъ парафіи.

Зъ Scranton, Pa. п. Ив. Маерникъ, делеґатъ вôдъ парафіи св. Іоана Хрестителя.

Зъ Shamokin, Pa. о. Ив. Констанкевичь и пп. Ив. Глова, касіеръ Товариства, Алек. Шаршонь, делеґатъ парафіи и Гавр. Малинякъ, делеґатъ вôдъ братствъ.

Зъ Troy, N. Y. о. Вол. Нижанковскій и п. Юс. Криницкій, делеґатъ вôдъ парафіи.

Зъ Yonkers, N. Y. о. П. Тимкевичь и пп. Ал. Трембачь, делеґатъ парафіи св. Арх. Михаила.

Щобы не тратити дорогого часу, зôбрани сейчасъ взялись до роботы. Около девятои годины вечеръ зôйшлись до галѣ, выбрали урядъ на часъ зборôвъ и ухвалили точки, надъ котрыми мае радитись.

До уряду вôйшли: о. Констанкевичь, якъ голова, и пп. Ив. Глова и Ив. Маерникъ заступники — а о. Гр. К. Цмайла и п. С. Ядловского выбрано секретарами. Послѣ вступного слова о. Констанкевича, котрый вказавъ на вагу зборôвъ и радивъ не горячитись, але обговорювати все безпристрастно и серіозно ухвалено такій порядокъ дневный:

1) Чи мають Русины американьскй (священники и люде) признавати надъ собою зверхнôсть тутешныхъ католицкихъ епископôвъ?

2) Чи мають Русины записувати свои церкви и взагалѣ громадскй маетки на тутешныхъ латиньскихъ епископôвъ, чи мають старатись вôдобрати вôдъ нихъ и тй маетки, якй до днесь на католицкихъ епископôвъ записанй?

3) Чи треба старатись и въ якій способъ о тое, щобы въ разѣ потребы достати сейчасъ добрыхъ рускихъ священникôвъ такъ зъ Галичины якъ и Угорщины?

4) Чи треба выдавати одну церковно-релігійну часопись, котра бы бодай въ части заступала живе слово Боже для тыхъ Русинôвъ, що живуть далеко вôдъ тыхъ мѣсцевостей, где суть рускй церкви.

5) Щобы дати удержане одному або двомъ рускимъ священникамъ, котрй бы ѣздили зъ плейзу на плейзъ и обслуговали тыхъ Русинôвъ, що не мають сталого священника.

6) Щобы постаратись о тое, абы мы выховували своихъ рускихъ священникôвъ тутъ въ Америцѣ.

7) Щобы постаратись о свого правдивого руского епископа для Америки.

8) Чи маемо мы америк. Русины признавати Папу римского за голову рускои церкви чи нѣ?

9) Щобы приняти а где треба поправити статуты ухвалений минувшого року.

Кромѣ сего ухвалено, щобы зборы розпочались вже о 8-ой рано та щобы передъ обрадами о. Бончевскій коротенько накрисливъ образъ положеня рускои церкви въ Америцѣ.

На сѣмъ вечѣрне засѣдане перервано.

(Дальше буде).

На зъѣздъ наспѣли слѣдуючй телеґрамы и письма.

З Bloomfield, N. J.

Позбудьмо ся чужих опікунів в Америці, а Русь воскресне.

Сестричне братство.

З Buffalo, N. Y.

(Лист.)

Сердечный привѣтъ всѣмъ присутнымъ на собраню. Слава Вамъ щирй заступники дорогихъ нашихъ народно-церковныхъ справъ. Слава Вамъ оо. духовній, слава делеґатамъ парохій, слава всѣмъ, що зôбрались на раду. Дай Боже якъ найлѣпшого успѣху. Я духомъ зъ Вами и всѣ Русины въ Бофало. Миръ Вамъ братя!

Иванъ Бурштинъ.

З Chicago, Ill.

Слава Вам неустрашимі піонїри народного поступу. Вносїть високо сьвітло правди і волї — ми з вами.

Д р Сїмипович і Янович.

З Elmira, N. Y.

(Лист.)

Годимо ся на всї точки поміщені в відозві, а що до девятої, то кажемо, що ми маємо за голову нашої церкви Господа нашого Ісуса Христа.

[Печать]

Церковна громада.
Н. С. секретар.

З Jersey City, N. J.

Слава вам делеґати, стійте за правду, бо мусите відповісти за нарід.

Григ. Дольний.

Час вже Русинам пробудитись на вільній земли, щоб скинути з себе ярмо неволї.

Стефан Салюк.

Слава і честь вам борці американьскої Руси. Ломіть — порвіть окови — кайдани, котрі віками гризуть наш обряд, нашу церков.

Братство св. Петр. і Пав.
А. Сандович, секр.

Честь вам борці — нарід за вами. Проч з непрошеними опікунами нашої рускої церкви. Неувнаємо розпоряджень Пропаґанди.

Русини Джерзисітскі.

Не пора Москалеви і Ляхови служити. — Нам пора для Руси жити.

Дітвора шкільна.

Обійшлись ся без латинників до тепер тай надальше їх непотрібуємо.

Сестричне братство.

З New York.

Днешний день нехай буде сьвяточний в історії наших потомків. Проч від Риму і слава вам отцї духовні і слава днешному з'їзду.

Ню-Йорска Русь.

Слава вам трудящим, незаспляйте, духа кріпіть — свою руску церков над все любіть.

„Зоря“.

Слава рускі борці, боріть ся доки сил стане.

Андр. Кашеньский.

Не дайте загинути рускій вірі і мові в Америці — ми духом з вами.

Сестричне братство.

Честь борцям за церков і народ на чужині. Боріть ся за правду, а ми з вами.

Сестричне братство
(з горн міста.)

Слава борцям за руску церков і нарід на чужині. В борбі за правду і Бог поможе.

Ів. Париляк.

З Olyphant, Pa.

Вперед! На бік з папіштаками. Тримаймось братя, не цураймось свого.

Кум Кобан.

Радьте над добром ам. Русинів. Проч з непрошеними опікунами! Помагай Бог.

Лабовский, Фекула.

Першим відважним борцям в чужині, двигателям зніверченої прадідної рускої церкви, щасть Боже!

Читальня.

Дорогою правди всї підемо з вами. Най жиє американьска Русь.

Йос. Кузмич.

Докінчіть послїдно зачате діло най двигнесь прадідна руска віра. На погибель ворогам.

Юр. Цїцюра.

Помагай Бог увільнити американьску Русь від насожитів.

Семан Митренко.

Нехай жиє молода народна руска церковна громада в Америці, бо що молоде, має право до жити.

Д. Д. Пирч.

Доміте сьміло римскі кайдани. Бог і сьвідома Русь поможуть нам.

Сав. Чернецкий.

Братя ідіть за Ісусом з Назарету — проч з Фарисеями. Най жиє наш отець Ардан, борець за правду і свободу руского народа в Америці.

Вислоцкий.

З Passaic, N. J.

Слава вам за віру і обряд сьмілим борцям.

Братство сьв. Николая.

З Mt. Carmel, Pa.

Боріте ся — поборете — вам Бог допоможе.

Місцева громада.

З Pittsburg, Pa.

На погибель хруням малим і великим — а слава Русинам духовним і сьвітским, що дбають о руский народ.

Щирі Русини а не перекінчики.

З Ramey, Pa.

(Лист.)

Сердечне поздоровлене засилаємо Вам Вч. Отцї духовні і братям делеґатам. Щоби Вам Господь Бог допоміг працювати для добра руского народа і боріть ся за нашу руску віру. „Вістник“ описує, щосте радикальскі попи. віру погаыьску установлите, але то не стоїть нич. Боріть ся братя за правду. Здіймийте з нас римске ярмо, бо вже ся досить натягали наші батьки, а ми не мусимо, бо ми на вільній земли Вашингтона. Працюйте як найлїпше, щоби наші дїти нас з могили не вимітували. Тепер най Вас Дух сьвятий осїнить і сила Вишнього. Поздоровлене всїм отцям духовним і братям делеґатам і проголошуємо Вам: слава, слава. слава!

Михал і Трифон Барна
і Ник. Лазорищак.

З Sranton, Pa.

Всечестні Отцї і делеґати: слава і честь Вам руским борцям! Старайтесь о добро і будучність руского народа в Америці.

М. М. Югас.

Много здару Вам жичимо, щосте всїм руским людям очи відкрили. Чужим не піддайтесь, о свое старайтесь — і ми будемо

Школярі скрентоньскі.

Славно, чесно заступайте нашу Русь в Америці і в очи нашим неприятелям сьміло станьте.

Руска парохія в Скрентон, Па.
І. Кости.

Най живе конвенция. Проч з царизмом і панізмом! Най живе стара литвиско-руска приязнь!

В імени поступових Литвинів
Д-р Й. Шлюпас

З Shamokin, Pa.

Честь Вам, котрі боретесь за права рускої церкви в Америці. Щасть Боже!

К. К.

З Seymour, Conn.

Радьте над долею-волею рускої церкви на вільній земли. Народе руский пробудись.

Сеймурскі Русини.

З Shenandoah, Pa. (лист.)

Желаю Вам честні вітцї духовні і поважані делеґати успіха в народній і церковній праци і розвиваню „Товариства“ на славу Божу, а Руси на пожиток. Духом з Вами.

Василь Гришко.

(Дальше буде.)

Дописи.

15. ЛИСТ ІЗ СТАРОГО КРАЮ.

Шевченкові поминки.

Дня 10. Марта минає 41 літ, як у Петербурзі, в Росиї, померла наша слава, мужицький поет Тарас Шевченко. Його слова, звістні з першу лиш невеличкому гуртови патріотичної інтелїґенциї, розійшли ся тепер уже по всїй широкій рускій землі і мабуть нема тепер уже місцевости на Руси, де не знали-б Шевченкового імени, де не читали-б його творів. Місяцї Лютий і Март, се час, в котрім галицкі Русини*) не лиш по більших містах, але й по селах, обходять сьвяточними вечерницями память Шевченкової смерти. Та вже найбільш потішаючою появою є те, що вечерниці в память устроюють також читальні „Общества им. Качковского“, читальні, котрі годують отрутою москвофільских видань, котрі майже в кождім числї москвофільского „Руского Слова“ читають скажене уїдане та уличну лайку на Шевченка і на всю нашу літературу. Коли-ж і ті так несовістно одурювані хлопи прозрівають під впливом сьвітла Шевченкової поезиї, то можемо сьміло глядїти в будучність, можемо йти в перед з надією, що москвофільский боляк туй-туй зникне з нашого народного орґанїзму.

До чистої справи треба чистих рук.

А поки-що москвофіли киринять, де можуть. От недавно були збори політичного товариства в Камінці Струмиловій і коли там обговорювано справу руского унїверситета, москвофільскі попи поставили резолюцию, аби на унїверситетї засновано катедру росийскої мови. Очевидно, що ніхто не може противити ся сему, аби молодїж мала нагоду навчити ся як найбільше чужих мов, але до кладеня таких резолюций не мають найменшого права ті, котрі **цурають ся своєї рідної мови**; котрим не йде впрочім о науку росийскої мови (вони-ж самі її не вчать ся!), але о баламучене темних хлопів, що мовляв росийска мова є для „учених“ Русинів, а руска для „простих“; котрі, коли мають що спільного з Росиєю, то хиба те, що одушевляють ся кнутом та нагайкою, а все те, що найгарнїйше в росийскій лїтературі та в росийскій суспільности, ненавидять та обсьмівають.

Нові „Народні Доми“

Народна сьвідомість у нас ширшає. Нарід пізнає, що його сила лежить в орґанїзациї і тому працює чим-раз більше в тім напрямі. По повітах у нас робота майже неможлива, а бодай дуже утруднена й тому, що прямо нема де зібрати людий на нараду. Щоби сему запобічи, будують наші люди скрізь „Народні Доми“ Найновійшими часами збирають ся Русини в Тернополї, Городенці та Мостисках будувати такі „Нар. Доми“ у себе. Бажалось би лише, аби ті „Нар. Доми“ не переходили опісля в руки москвофільских або народовецько клерикальних клїк, бо доси нераз лучало ся, що „Народні Доми“ не хотїли давати своїх саль на збори радикалів або социяльних демократів, на збори, на котрих були присутні як-раз самі народні маси.

Хитрість війскових властий.

Писав я вам уже нераз про наше „славетне“ войско, де на „цїсарскій“ службі виганяють душу з бідного хлопа. Найславнійшим зі своєї дисциплїни є в Австриї X. корпус, що стоїть в Перемишли. Начальство сего корпуса програло вже **кількадесять** прасових процесів з редакциями ріжних ґазет, котрі писали про збиткуване вояків. В Вереснї минувшого року помістили львівскі ґазети („Дѣло“, „Руслан“, „Свобода“, „Ґалїчанїн“, „Kurjer lwowski“, „Słowo polskie“, „Dziennik polski“, „Gazeta Narodowa“) звістку про нелюдске тортуроване одного резервіста через привязане до стовпа (по військовому називаесь така кара: „Anbinden“), що скінчило ся смертию покараного. Війскові власти, боячи ся заходити з ґазетниками, котрі звичайно переводять доказ правди, обжаловали редакциї всїх висше вичислених ґазет лиш о недогляд, буцїм то та звістка появила ся в ґазетах без волї редакторів. Редактори заявили, що тут не було нїякого недогляду і вони готові перевести доказ правди, в наслїдок чого суд увільнив їх, а війскові власти, котрим не вдала ся хитрість, дістали знов по носї.

Двірскі посїпаки стріляють в людий.

У нас для панів-дідичів та їх слуг такий настав рай, що з хлопом можуть вони робити, що хочуть. Двірскі посїпаки, зловивши якого хлопа в панськім лїсї, стріляють до него, як до звірини, а в суді не можна найти на них навіть права. От недавно пострілив злїсний Федь Безушко в которинськім лїсї селянку із Цьвітови коло Журавна. Бідній жінцї мусїли аж лїкарі вирізувати шріт із ноги. Справа пішла перед суд. Перед розправою давав Безушко селяниці 60 корон, аби „загодила ся“, а на розправі Безушка **увільнено**, а селянку засуджено на 3 доби арешту. Така то „галицка справедливість“...

З парляменту.

Австрийский парлямент радить далї над буджетовою дискусиєю. Крім Романчука й Шигуляка, про котрих промови я вже писав, промовляли доси з руских послів Василько про покривджене галицких і буковиньских Русинів в урядах, а д р Кос про над'ужитя, яких допускають си польскі старости в Галичині підчас громадских виборів. Про політичну управу в Галичині говорив також пос. Дашиньский. З інтерпеляций і внесень згадаю інтерпеляцию Василька в справі неприняти на черновецкий унїверситет руских студентів зі Львова і про нагляче внесене социяльно-демократичних послів, аби правительство до 8 днів предложило парляментови нарис реформи прасового закона. Та про се вже близше в слідуючім листї.

10 Марта, 1902 р. М. Л.

*) На Україні через заборону цензури, а на Буковині через несьвідомість хлопів почитане Шевченка не стало єще таким всенародним, як в Галичині.

Зъ St Louis, Mo.

Дня 17. м. м. прійшовъ я до мого пріятеля по роботѣ и заставъ въ него ґазету „Slovenski American“, котру панъ редакторъ сеи славнои ґазеты на силу напыхае людямъ чи єѣ хотять або нѣ. Стали мы переглядати ту ґазету и не знаемо чи смѣятись зъ нем и зъ пана редактора, що такй дурницѣ въ свѣтъ пускае, чи плакати, що Русинôвъ въ Америцѣ первый лѣпшій дуракъ хоче за нôсъ водити. Та-жь мы не Мадяре, але Русины — чого-жь той панъ выдае якусь ґазѣту словеньскими буквами и розсылае еѣ мѣжь рускій народъ? Та ще до того ганьбить нашу одиноку руску часопись въ Америцѣ кажучи, що она анархистична! Подивѣть ся любй братя, якого то нового опѣкуна мы достали и нашй священники. Мы повинни одноголосно запротестувати противъ такихъ опѣкунôвъ и не дати ловитись на полову, бо мы вже стара птиця и станути въ оборонѣ нашои рускои ґазеты и тыхъ священникôвъ, котрй хотять намъ добра. — До Гарисбурґа на зъѣздъ нѣхто вôдъ насъ не ѣхавъ, бо далека дорога тай не богато ще насъ.

Мих. Петровскій.

З Ethelbert, Man., Canada.

В нас хруні м..ли мітинґ, на котрім ур..д..ли вислати двох делеґатів до француз кого єпископа, щоби їм дав попа, але під тим условієм, що не буде б..рав від них десятини. Може бути, що бискуп на се згодить ся і дасть їм ще „ліпшого“ як о. Жолдак. О. Зaклиньский розіслав відозви по кольоніях, що єсли дадуть єму люде по долярови, то буде доїздити почавши від Великодня і за хрестини не буде брати нічого, хиба від других требів. То многі люде на се годять ся і мають надію, що навіть хруні приступлять на се, ті що тепер найбільше гавкають на о. Закл.

Н. Ю С.

Справы „Р. Н. Союза.“

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:

Предсѣдатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Касіеръ:
ALEX. SHLANTA,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

В місяцю Февруару с. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слідуючі нові члени:

PITTSBURG, PA,
Братство св. Арх. Михаїла

	Число в гол. книзі:
Маркович Микола	492
Александер Михайло	1613
Вандзіляк Микола	2119
Чичило Афтан	1620
Каралк Андрей	479
Спїр Іван	1208
Валевский Іван	483
Микуляк Стефан	1522
Цимбала Стефан	480
Гойсак Гаврило	1613
Таншак Лаврент	1612
Валевский Петро	1650
Меркувач Давид	1650
Горощак Іван	2137
Трухан Роман	1652
Руґала Андрей	1651
DESLOGE. MO	
Федак Яким	2327
Дикий Іван	2327
Хаць Кузма	2328
Сардиґа Прокоп	2328

Д. Пирч,
секретар

Квитъ

на шѣсть сто доляровъ ($600.00), котрѣ мы нисше пôдписанѣ отримали зъ касы „Р. Н. Союза“, яко посмертне по бл. п. Тимку Ходабѣ; за так скоре выплачене дякуемо урядови „Союза“.

Jersey, City. N. J 23. марця 1902

Марія Ходаба.

Алексій Билянскій,
Николай Дзямба,
Маркій Тарбай,
Василь Чухта,
Левелій Ґула,
Іоанъ Ходаба,
Андрій Пованда.
СВЕДКИ
К. Кирчôвъ.
Дионизій Голодъ.

Квитъ.

Симъ посвѣдчаю, що вôдобралами $600, словами шѣсть сотъ доляровъ, зъ касы „Р. Н. Союза“, яко посмертну запомогу по моимъ мужу бл. п. Григорію Вôльха. За такъ скоре выплачене складаю урядови „Р. Н. Союза“ сердечну подяку.

Olyphant. Pa March 28, 1902.

Зиновія Вôльха.

СВІДКИ: Д. Д. Пирчъ,
Теодозій Лабовскій,
Д. Мурдза.

Дальшій выказъ жертвъ зложеныхъ для рускихъ студентôвъ въ Галичинѣ

ЗЪ SHAMOKIN, PA.

И. Мадзелянъ	50
М. Бачиньскій	50
Вас. Їлова	50
Jack Fleming (Нѣмецъ)	1.00
Г. Малинякъ	2.00
А. Страхоцкій	50
И. Парадзай	25
John Fleming (Нѣмецъ)	25
Jack Hartzel (Англ.)	25
Дм. Вислоцкій	1.00
Ник. Кузичакъ	50
Ник. Федорчакъ	50
Єфрозка Цимбалякъ	20
И. Цѣдило	25
Ф. Вречкій	25
Вас. Габура	25
Юл. Копистяньскій	1.00
С. Ящакъ	25
Гр. Висньовскій	25
Прокопъ Малинякъ	25
Ан. Дубецъ	20
Сем. Поливка	50
Анна Вильчацка	25
Разомъ	$11.45
Павло Потоцкий, Сифтон, Манітоба, Канада	50
Попередно зложено	751.78
Разомъ	$763.73

— **О. Кешеляк,** з Cleveland, О. пише в »А. Р. Вѣстнику«, що погляди »Тов. руских церковних громад в Спол. Державах і Канаді« не суть его поглядами, що з товариством не має він нічо спільного, і що до уряду вибрано его в его неприсутности. В виду сего не завадить пригадати те, що телеґрафував о. Кешеляк на з'їзд, який відбув ся в Шамокин, Па. 30. мая, на котрім заложено „Товариство“. Телеґрам о. Кешеляка звучить так:

On my way to you I was obliged to return but agree on whatever you may decide for our benefit wishing you good success.

Rev. Kechelak, Cleveland, O

По руски значить се стілько: „Ідучи до вас був я змушений вернутись, однак годжу ся на все, що ухвалите для нашого добра і бажаю вам найліпшого поводження.

Rev. Кешеляк“

Правдоподібно о. Кешеляк встрашив ся крику „Slov. Americana“ і єму подібних. Але се не шкодить. Нарід руский потрібує людий сьмілих і рішучих — а не боягузів.

— **Рабинови** Іре Йолесови, въ Самборѣ (Галичина) зробивъ якійсь жидъ, незвѣсного назвиска и походженя, неконче милу несподѣванку. Коли рабинъ выйшовъ оногды досвѣта до сѣней, побачивъ тамъ згаданого жида повѣшеного на гаку. Самоубійникъ мôгъ мати около 50 лѣтъ. Що пôпхнуло его до самоубійства передъ дверми „святого“ рабина, се жидôвска тайна.

— **На** пискову и ратичну пошесть померъ недавно Кольоманъ Надь, одинъ зъ молодыхъ, але талановитыхъ угорскихъ рѣзбаръ. Надь працювавъ надъ якимсь творомъ, до якого уживавъ ягнятъ, яко моделѣвъ. Одно зъ ягнятъ занедужало, а рѣзьбаръ доглядавъ его самъ. Ажь передъ кôлькома днями Надь дôставъ горячку и перенесено его до шпиталя. Ту лѣкарѣ ствердили, що Надь мае писково-ратичну недугу, якои набравъ ся вôдъ ягняти. Мимо старанной лѣкарской опѣки, рѣзьбарь померъ.

— **Угорске** правительство оголосило вже выслѣдокъ новои переписи, зъ якого видно, що на Угорщинѣ живе 379.796 Русиновъ.

— **Веселый** арештъ. Недалеко вôдъ Вінеръ Найштадту, на угорской сторонѣ, е сѣльце Найдерфель. Въ томъ сѣльци е стація шупасова и громадскій арештъ. Въ арештѣ, якъ разъ въ мясницѣ, сидѣло богато шупасниковъ, жѣнокъ, дѣвчатъ и мущинъ. Войтъ выбравъ ся бувъ въ „справахъ урядовыхъ“ до Будапешту, а поправдѣ, щобы тамъ забавити ся. Слуга громадскій поліціянтъ, возьный и дозорець арештовъ въ одной особѣ, подумавъ собѣ: Коли бавить ся войтъ, чому й менѣ не забавити ся? Взявъ отже свою гармонію, отворивъ арештъ, повыпускавъ шупасниковъ и заставивъ танцювати, а самъ приґрававъ имъ на гармонѣ. Оденъ изъ шупасниковъ старавъ ся о то, щобы вино було. А треба знати, що громадскій арештъ побудовано надъ громадскою пивницею, въ котрой стояло вино въ бочкахъ. Арештанты то добачили, зробили дѣру пôдъ тапчаномъ и спускали одного зъ помѣжь себе до пивницѣ зъ збанкомъ по вино. Сторожъ арештовъ не знавъ, звôдки они берутъ вино, але й не пытавъ о то. По веселой забавѣ, порозделявъ знову арештантовъ и замкнувъ мущины та жѣнки окремо, замкнувъ арештъ и пôшовъ собѣ въ томъ переконаню, що бѣднымъ шупасникамъ зробивъ добре. На другій день прійшовъ вôнъ зъ обѣдомъ для шупасниковъ, отвирае арештъ, дивить ся, а тамъ нема анѣ одного арештанта. Дежь бы они подѣли ся? Зачинае шукати и находить дѣру пôдъ тапчаномъ. Ажь теперь стало ему ясно въ головѣ; лѣзе за ними и видить, що они спять въ пивници всѣ за покотомъ. Они по танци полѣзли всѣ до пивницѣ и такъ попили ся, що тамъ таки позасипляли. Войтъ, вернувши зъ Будапешту, заставъ дома не милу несподѣванку бо громада зачала домагати ся вôдъ него вôдшкодованя за вино, що выпили шупасники.

— **Обчислено,** що въ понедѣлокъ дня 28. цвѣтня с. р. о 10-ой годинѣ 40 минутъ рано минае якъ разъ міліардъ минутъ вôдъ Рождества Христового. При обчисленю той хвилѣ треба насамперѣдъ мати на увазѣ, що ажь до року 1582. числено загально пôсля юліяньского календаря, що опôсля вынало 10 днѣвъ и що роки 1700, 1800 и 1900 мали лише по 365. Зъ того выходить, що зъ кôнцемъ дня 27. цвѣтня християньска ера буде мати 694.444 днѣвъ, або длятого, що день мае 1440 минутъ, кругло 999,999.360 минутъ. Бракуе ще до одного міліярда 640 минутъ, котрѣ роблять 10 годинъ и 40 мин. Се число беремо зъ слѣдуючого дня, тому 28. цвѣтня о 10-ой годинѣ и 40 мин. будемо обходити ту хвилю, коли наша ера мати ме точно міліярдъ минутъ. Те саме буде очевидно и пôсля старого або юліяньского календаря, лишь той день (пôсля старои даты) буде называвъ ся 15. цвѣтня.

— **Мормоны** зъ Ютагъ громадно переселяють ся до Канады. Послѣдными часами переселило ся ихъ кôлька сотъ родинъ, а сего тыждня знову переѣхало 1000 особъ. Всѣ они осѣдають въ провінціи Альбертѣ, найбôльше въ окрестности Карденъ, де вже є стара мормоньска оселя.

— **Мара** великого страйку угльокоповъ (майнеровъ) стоить всѣмъ передъ очима, помимо увѣрянь през. Мічела, що до страйку може не прійде. „Нейшонелъ Сівікъ Федерейшнъ“ въ Ню-Йорку, мировый судъ, до котрого входять представителѣ капіталістовъ, робôтниковъ и людей посторонныхъ, не може довести до згоды. А за той часъ кипить по всѣхъ усюдахъ, де лише суть копальнѣ угля. Коло Питсбургъ, Па. вже застрайковало 10,000 майнеровъ, коло Шамокінъ, Вілксберъ и Плімовтъ, Па. бурить ся также. Всюды домагають ся 8-годинного дня працѣ, совѣсного важеня угля або подвисшеня платнѣ. Дуже можливо, що за кôлька днѣвъ выйде на страйкъ поверхъ 300 тисячь угльокоповъ.

— **Смертію** хоробрыхъ, ратуючи ближныхъ, погибли моряки ратунковои стаціи близь Маномой, Мас. на побережу рога Кодъ. Пôдчасъ страшнои бурѣ, яка скаженѣла на мори дня 17. м. м. всѣ члены стаціи, а було ихъ 7, посѣдали на човенъ и поплыли ратувати залогу, киненого на пѣски корабля „Варденъ“. Мимо великои небеспеки и страшно розбурханыхъ филь, хоробрѣ моряки добили ся до загроженого корабля и забрали зъ него залогу, однакъ не судилось имъ добити ся до берега. На самôй серединѣ дороги филѣ перевернули човенъ и поглотили всѣхъ. Зъ членôвъ ратунковои стаціи нѣ оденъ не лишивъ ся при житю, а зъ залоги корабля „Варденъ“ уратувавъ ся лише капітанъ и ще оденъ морякъ. Ратункова стація близь Маномой, Мас. лишила ся теперь безъ залоги.

— **Чому** курячѣ яйця такъ були подорожѣли? Вôдповѣдь коротка: черезъ нечистый американьскій „бизнесъ“. Въ горахъ Кентуки, недалеко мѣста Пітерсбурґъ, роблено въ тайныхъ ґоральняхъ безлѣчь „виски“ (горѣвки), а щобы за неи не платити грубого податку и тымъ лекше продати, взяли ся на оригінальнѣ способы. Именно, куповано міліоны яець, выдувано и въ порожну шкаралупу напомповувано спиртусу. Такѣ горѣвчанѣ яйця розходили ся по цѣлой Америцѣ, а кромѣ готельничихъ пяницъ иголсельниковъ нѣхто не знавъ, що въ нихъ е. Та громадне стягане яець въ одно мѣсце, звернуло вкôнци увагу правительственныхъ шпеґуновъ, котрѣ почали слѣдити и выкрыли цѣле пôдприемство. Дорогѣ яйця сейчас подешевѣли.

— **Повѣнь** надѣлала въ мѣстѣ Бенґоръ, Ме., много пакости. Мѣжь иншими понищила вода два великѣ желѣзничѣ мосты, забрала найбôльшій въ охрестности тартакъ и складъ дерева тай залила цѣле мѣсто. Его жителѣ два дни зъ ряду ѣздили по мѣстѣ човнами и поромами, наче по озерѣ. Богато домôвъ и будынкôвъ пôшло зъ водою, 3 особы втонило ся. Вѣсти о повеняхъ надходять также зъ иншихъ сторонъ державы Мейнъ, якъ зъ мѣста Вайтинґъ, Мечіясъ и т. д.

— **Богатѣ** угляни поля въ Вестъ Віржінія закупивъ тростъ „Юнайтедъ Стейтъ Стілъ Ко.“ Сими днями буде тамъ отворено 40 новыхъ майнôвъ (закопôвъ).

— **Пчôльництво** все таки процвитае въ Сп. Державахъ помимо постôйного нищеня лѣсôвъ. Рапортъ цензусового бюра звучить, що зъ кôнцемъ Липня 1900 р. було въ Сп. Державахъ 707.261 фармовъ зъ пасѣками, а всѣ роѣ представляли вартôсть 10,186.513 доляровъ. Въ 1899 р. выносила продукція меду 61,190.160, а воску 1.765.313 фунтовъ, разомъ на суму 7 міліоновъ доляровъ. Найкрасше процвитае пчôльництво въ полудневыхъ державахъ.

— Въ Чікаґо, Ил. жіе 490 тысячь Нѣмцѣвъ т. є. о 2000 бôльше, якъ туземцѣвъ-Єнковъ.

— **Рѣка** Сава, (що впадае до Дунаю на Угорщинѣ), выступила зъ берегôвъ и залила всѣ прибережнѣ села. Шкоды значнѣ.

— **Тростъ** желѣзныхъ фабрикъ зъорґанізувавъ ся 24. марця въ Филаделфіи, Па. Основный капиталъ нового тросту выносить округло 30 міліоновъ доляровъ.

— **Всѣмъ** поважанымъ читателямъ „Свободы“ що писменно, чи устно выразили менѣ свое признане за мое зôрване зносинъ зъ католицкимъ епископом въ Scranton, Pa и католиками взагалѣ — складаю сердечну подяку.

И Арданъ

До згоди.

Реве, свище завeруха
В пущах канадийских,
А ще гіріпа завeруха
В партиях хрунівских.
Реве, свище завeруха
По чистому полю,
Ревуть тії, що хтять взяти
Руский рід в неволю.
Ой ті вовки чорно-бурі
В шкірах овець любих —
Шкода того, що крест сьвятий
Носите на грудях.
І сьвятими себе звете,
Франчики любимі,
Шкіру бисте з людей здерли
В тій самій годині.
Як одному бідакови
Не стало доляра,
То сте єму відповіли:
„Zżuć kożuch psiawiara!“
Ви би хтіли в свої шпони
Нас хитро зловити,
Нашу сьвяту руску віру
Тут запропастити.
А ми братя, любі, милі,
Горнім ся до купи,
Щоб ся нами не журили
Французькі бискупи.
Щоб кровавий наш дорібок
Не десяткували,
Щоб ми самі утримане
Сьвященикам дали.
Щобим' чужих проводирів
Не потребували,
Щобим' самі наші справи
Упорядкували.
Ми не маем, милі братя,
Иншого ратупку,
Щоби нам охоромитись
Від того рабунку.
Ото-ж мусим громадскії
Каси закладати,
По доляру, по кводрови
На ту ціль складати.
Єсли будем мати сумку
Тогди якось буде,
Ми не будем надіятись
На чужії люде.
Ми в дистрикті Дофінецким
Так само зробили,
У нас хрунів не богато
Ті всї ся лишили.
Всім вам братя не пасує
Із заду лишитись,
Єсли хочте Русинами
Добрими числитись.
Єсли так всї зполучим ся
Гаразд у нас буде,
Скажуть инчі народности:
І Русини люде.
Час нам братя вже пізнати
Свою руску Мати,
Недаймо ся в чужі руки
В Канаді злапати.
Час нам братя Канадійці
За руки ся взяти,
Час вже хрунам єзуїтам
В рило дріт запхати.
Подивіть ся Канадійці
Як на нас чекають,
Польскі ґрафи зъ Галичини
Нам ходаки пхають.
Не журіть ся польскі ґрафи,
Що ми тут бідуєм —
Ми тут таких дармоїдів
Як ви — негодуєм.
В Галичині польский пан ґраф
В золото вдягнув ся
Післав ходак до Канади,
Щоб кулявий взув ся.
Прислав книжки для Русинів
На французькі руки —
Ті книжочки хоч побожні,
А дізнали муки!
Они в стайни єзуїцкій
От там ся читають
Під жолобом у болоті
Во вік спочивають...
Оттак братя Русини
За нас ґрафя дбають,
Що найгірше є для них
То нам засилають.
В Галичині польскі ґрафи
Хотяй добре жити
А з нас бідних Русинів
Нашу кровцю пити.
Є на сьвіті добрі люде,
Русини хороші,
Що продають свої церкви
Французам за гроші.
Єден їхав у кариті
Другий хотів вали,
На дручках, як несли „дід“,
Дручки ся вломали.
Не дивуйтесь рускі люде
Що їх два хрунями
Находять ся такі самі
І помежи нами.
Пятдесять долярів тих —
Невеликі гроші,
Зато вони всім хрунам
Отворили очи.
І ту квоту „біскуп“ дав,
Бо їм мусів дати —
Нашим хрунам за далеко
Нехотів прислати.

Д. Ярема.

Канадийскі пісні.

I.

Ой повій вітре,
Вітре буйнесенький,
З старої України,
Ой звесели ти
Руское серце
За морами, в чужині.
Ой повій вітре
Зі сходу сонця
На канадийскі степи,
На нас Русинів,
На наші діти
Й на наші убогі хати.
Ой повіяв вітер
Зі сходу сонця
На нас холодний,
Та ще при[illegible] з собов
Тут до Канади
Ходак голодний.
Ой повис ходак
Тут на осиці
Та просихає,
Тут нас Русинів
В французькі ярма
Всіх заганяє.

II.

Ой не відти вітер віє
Звідки его треба,
Пригріває ясне сонце
З високого неба.
Ой загріло ясне сонце
Та на зимні роси,
Ходить вівчар по Канаді
Дурниці голосить.
Ой ви добрі чесні люде
Добре ся тримайте,
Як плюгавий тут приїде,
Хрестити му дайте...
Жийте собі добре з ним
Так як з рідним татом,
Він вам на старі літа
Дасть царства лопатов,
Щиро їх всі послухайте
Вони ваші родаки.
Прислав їм ґраф з Галичини
До Канади ходаки.
Хто не знає сеї пісні
На голос сьпівати,
Най приїде до Канади
Мене ся спитати...

В. Стендрин.

N 29

ВСЯЧИНА.

— Зъ Туреччины вывозятъ що року за границю за 3 міліоны доляровъ опіюмъ.

— Зо всѣхъ чотыроножныхъ звѣрятъ лише оденъ верблюдъ не може плывати.

— Въ стейтѣ Огайо працює по рôжныхъ фабрикахъ 26.920 женщинъ. Ихъ пересѣчный заробôтокъ выносить $4.83 тыжднево, зъ чого заощаджуе кожда 14 центôвъ.

— Вôдъ часу завойованя грецкои державы и здобутя Царгорода, правило Туреччиною 38 султановъ. 3 тыхъ лише 4-охъ умерло природною смертію, прочѣ погибли зъ рукъ убійниковъ.

— Россійскій царь є одным зъ „найдорожшихъ“ гостей. Послѣдна его гостина у Франціи стояла республику 3 міліоны доляровъ.

— Ученѣ доказують, що сухотничій бацилъ може жити въ книжцѣ 103 дни.

— Въ мѣстѣ Берлинѣ (Нѣмеччина) було минувшого року 11.060 случаѣвъ огню.

— Въ Африцѣ, якъ обчисляе ґаз. „Jewish World“, жіе 400 тысячь жидôвъ, зъ чого половина припадае на полудневу Африку.

— Вôдъ 1891 до 1900 року народило ся на Угорщинѣ поверхъ 8500 близнятъ и около 1000 тройнятъ.

МАДЯРСКА КУЛЬТУРА.

»Намъ въ посредкахъ неслебодно выбірацъ«. Я читавъ сесе въ »Ам. Р. Вѣстнику« ч. 10 и переняв ся тимъ до глубины душѣ. Проте — братчику, але шкода говорити... Давай грошѣ або... жите.

ч.

— **Братство** св. Арх. Михаїла в Pittsburg, Pa. на Саут Сайд, вибрало собі на рік 1902 слідуючих урядників: Микола Маркович, предсідатель; Давид Меркувач, місто-предсідатель; Афтан Чичило, секретар; Ґаврило Гойсак, заст. секр.; Александер Михайло, касиер; Стефан Микуляк, заст. кас.; Микола Вандзіляк і Стефан Цимбала, опікуни хорих. Також ухвалено на мітинґу, що до трох місяців будуть принимати до братства членів без вступного.

Увага.

Подае ся до публичнои вѣдомости всѣмъ Русинамъ зъ Desloge, Mo. и околицѣ, що братство св. Іоана Хрестителя въ Desloge, Mo. на пôврôчномъ мітинґу дня 13. апрѣля 1902 року буде принимати новыхъ членôвъ по зниженомъ вступномъ, бо лишь за $1.50. Памятайте жь на се добре вы Русины и не волочѣть ся по чужихъ братствахъ, але приступѣть до нашого руского братства.

Ив. Саганъ, пред., А. Балитродскій, секр

— Календарь „Союза" на рôкъ 1902 — се така книжка, котра мае вартôсть не на рôкъ, але на цѣле житє. Редакція „Свободы" продае єго по 50 центôвъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str, Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнѣ папары и повномочія. Ju02

Гой Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купца? Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы єго певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпарад нѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.
Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнѣ склянки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинґи, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

Гаврілъ Малнякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.
Братя! замовляйте у свого!

Сало! Сало!
Насъ перазъ питали за старе краеве сало, але мы не знали, хто єго продае Теперь най памятають всѣ, що старе, дво и три-лѣтне краеве сало продае въ Америцѣ лишь:

GEO. RETIK,
13—15 N. Gilbert Str., Shenandoah, Pa.

Є се оденъ зъ найстаршихъ рускихъ бизнесменôвъ въ Америцѣ. Мае красный готель, добру ґросерию и безпечно посылае грошѣ до старого краю

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —
ВАСИЛЯ ТУРКА
на Сторджисъ, Па.

Продае свѣжѣ трунки и добрѣ цигара. Мае также ґалю — на весѣля, и другѣ забавы.

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшій напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки доскональ, цигара дуже добрѣ.
Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Юрко А Прокоповичъ,
погребникъ, готельникъ, и Livery Stable
— Галя на митінґи и забавы, —
201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

ОДИНОКИМЪ
найзручнѣйшимъ рускимъ друкаромъ въ Америцѣ есть:
ВАСИЛІЙ САРИЧЬ.
517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.

Онъ вамъ выготовить всякій друкарскій працѣ красно и дешево, яко нихто иншій въ Америцѣ. Онъ друкуе на рускôмъ, словацкôмъ и англицкôмъ языку: статуту, бальовы тикеты и всьо, що тôлько для братствъ и поодинокихъ людей є потребно.
Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St. NEW YORK, N. Y.
5з1

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)
СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жени при породі дізнають необхідної опіки.
Офіс: 3 N. Shamokin Str., SHAMOKIN, PA. Телефон Nr. 1673.

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылае грошѣ до краю въ протягу 14 днів.
Продае шифкарты такъ якъ и компанія въ Ню Йорку.
Продае тикеты колѣйовѣ до Ню Йорку.
Продае правдиву крайову палюнку и вино.
Мае гольсейлъ (wholesale) на всѣ американскій трунки.
Задармо потверджуе вѣдомости на довѣренія и т. д., бо есть
Нотаръ публичный, чоло вѣкъ регальный и честный.
M. BOSAK, Jones Str. OLYPHANT, Pa.

ДІЯМЕНТОВИЙ ЕЛЕКТРИЧНИЙ ХРЕСТ,

знаний також хрестомъ Вольта, зістав відкритий кілька літ тому в Австрії, а задля своїх великих примѣтъ розповсюднює ся скоро в Німеччині, Франції, Скандинавії, і других европейських краях, где нині уважають его за найсильнійше средство против ревматизму і других слабостей.

Електричний Діяментовий Хрест лічить руматизм мускулів і суставів, невральгію, болі в шлунку, безсонність, нервове ослаблене, безсонницю, гістерію, параліж, трясене, удар, спильну, танець св. Вита, пальпітацію, нервовий біль голови, і всі слабости нервового систему. Его добродійний вплив видно вже по кількох годинах, хотяй часом треба на него ждати кілька днів.

Коштує долара, при чім гарантує ся, що принесе стілько користи, що найліпший електричний пояс, що коштує 15 або 25 разів тілько. Нікто в родині, хорий чи здоров, не повинен бути без Електричного Хреста, єго найліпшого средства против слабостям. Пришліт долара, а ми вишлемо тобі оплаченої почтою один Електричний Діяментовий Хрест, або 6 за 5 долярів. Тисячі листів від осіб, котрих вилічив сей Хрест, суть достаточним доказом его сили. Ось два з них: ... Дім. Елект. Хрест вилічив мене. Кароліна М. Піґерсон, Richfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пои Панове: Вже 3 місяці ношу Дім. Електр. Хрест. Давнійше мав я болі в моїх плечах, так що не міг спати. Тепер чую себе зовсім добре. З поважанєм. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72, 306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшеный и на ново уряженый. Новый домъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зо свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00
Заряджае нимъ:
Федько и Колодѣй.

ДАРОМ
14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРГЕН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаємо одну з найлїпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, ніклеве викінчене, зреґульовану з письменною Ґаранцією на 20 літ, що до вигляду, витревалости рівну $40 щирозолотій годинці. Всім любителям тої класи годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсім даром слідуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор. пінки циґарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. циґарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 ніклове пуделко на сірники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 преґарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнїрика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. $4.98 і кошта експресу з правом безплатного оглядання і відіслання назад на наш кошт єли не подобають ся. Де нїт експресового офису треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане єще кишенковий ніж даром і всї річи оплачені реджістрованою почтою ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ єли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо падзвычайно!

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрѣ ихъ обдерали и туманили, вызискували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ
ґросерникъ въ SIMPSON, PA

Се правдивый Русинъ, человѣкъ чесный и статочный (що потвердить кождый єго знакомый) а все, що є въ єго ґросерни, добре и не дороге. Ще одна выгода: ВÔНЪ ПОШЛЕ ВАМЪ ГРОШѢ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужѣ не розпыхають черева нашою працею.

THE HOME BREWING CO.,
Shenandoah, Pa.

Вырабляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.
Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Велика фабрика циґаровъ
ПОЛЬСКО-ЛИТОВСКОИ СПОЛКИ
въ Мт. Кармель, Па.

Въ мѣстѣ и околици знають добре сесю фабрику, бо всѣ лишь ту ордерують, а курцѣ-знатоки твердять, що лѣпшихъ циґаровъ не найдете въ Пенсильвеніи.

Впрочѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалить ся. — Адресъ фабрики:
CIGAR MANUFACTUR. CO.
Mt. Carmel, Pa.
17ф02

К. Файферъ,
одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованôй цѣнѣ.

Єго офисъ лишь оденъ блокъ вôдъ рускоі церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. 12ф

Оденъ зъ найбольшихъ броварôвъ въ Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2133. NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѣ потрѣбнѣ рѣчѣ до житя, якъ також можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.

Посылае також грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и безпечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ Довголѣтна практика дала єму способнôсть стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае також свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрѣ и помôчнѣ лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки всѣлякого рода, хоть бы якъ розтрясеній. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. п. За роботу ґарантуе.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.
Вынаймае також „керичи" на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометтеръ)
Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

Выробляе братскѣ машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.
Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

P. V. OBIECUNAS,
1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мае банкъ, заложеный въ 1894 р. Продае шифкарты на всѣ корабельнѣ лініи дуже тано.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.

Мешкае 4 „блоки" вôдъ рускои церкви на „Савт-Сайдъ." — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

B. J. Keogh.
Продае всякій напитки темперенційнѣ, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНѢ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГѢ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.
Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець
ПЕТРО КУЗМИЧЬ
146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякѣ убраня мужескѣ складно и дешево.

Хто у него замовить убране, нѣколи тою не пожалуе.

B. W. Woshner,
Першо-рядный складъ убраня для дѣтей и дорослыхъ, 1306 Carson Str. мѣжъ 13 а 14 улицею, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лишь себе и дѣточки
Хоче гарно вбрати,
Той не мусить у жидôвски
Сторы заглядати:
У Войшнера все дешево
„Суты" въ моднôмъ крою —
И вôнъ певно вамъ не скаже:
„Ґерантъ, дурный тою!"
8ер19

Одинокій
ПОГРЕБНИКЪ
на парохію руску въ Northampton, Pa. и околицю
M. F. S. Keck.
Тôлько до него удавайте ся, а вôнъ всѣхъ красно и таньо обслужить.

ЯКИ БОЛѢЗНИ МОЖУТЪ БЫТИ ВЫЛѢЧЕНИ?
Дивный прогрессъ въ лѣкарской науцѣ.
ДУЖЕ ВАЖНА ВѢСТЬ ДЛЯ ХОРЫХЪ.

О громадномъ прогрессѣ лѣкарской науки свѣдчитъ той фактъ, що теперь скоро уже всѣ болѣзни можутъ быти вылѣчени. Добре извѣстный **Профессоръ КОЛЛИНСЪ**, который прославился своими открытіями въ дѣлѣ лѣченія людей, съ певностью лѣчитъ слѣдующи болѣзни:

Всяки болѣзни грудей, сердца, очей, желудка, клубовъ, болѣнье головы, простуду, катаръ, запаленье плюцъ (легкихъ), слабосильность, омертвѣнье, корчи, ломоту, вереды, одышку, водянку, ревматизмъ, болѣнье горла и носа, горячку, высыпку на головѣ и на тѣлѣ, пляску св. Вита, запаленье мозгу, несваренье, корчи въ желудку, початки сухоты, ракъ, глисты, хрипоту, тифъ, загу, свербѣнье, раны, опухлину, отеки, ружу, удушье, заворотъ, глухоту, слабый зракъ, кольки въ крижахъ и щѣпанье въ удахъ, всяки тайни и заразительни болѣзни (женски и мужски), неправильность мѣсячныхъ у женщинъ и происходящіи отъ того болѣзни, кровотеченье, бѣли, безплодіе, послѣродовыи болѣзни, болѣзни ятеръ, запаленье крови, падучу болѣзнь, кашель, болѣзни пузыря, высыханье молока, лишаи, нервозность, водобоязнь, выпаданье волосья и многи други, которыхъ за для недостачи мѣста не можна вспомнити тутъ.

Кто хоруе на котору нибудь изъ тѣхъ болѣзней, нехай безъ жадного промедленья пише до **Профессора Коллинса**, и може быти певный, що достане помощь.

Що кажутъ люди про Профессора Коллинса?

Профессоръ Коллинсъ великій благодѣтель людей. Онъ уже тысячи вылѣчилъ и еще многимъ поможе, коли Богъ дастъ ему житья. Для него все одно, що богатый, що бѣдный.
Антонъ Миллеръ.

Мене и двое моихъ дѣтокъ вылѣчивъ Професоръ Коллинсъ. Кому онъ пошле лѣкарство, той не мае чого боятисѣ, бо напевно буде вылѣченый, коли буде уживати его послѣ припису. Я въ томъ переконалась.
Вероника Новакъ.

Я до смерти буду хвалити и каждому рекомендовати Профессора Коллинса якъ найлучшого лѣкаря. Мене онъ вылѣчилъ отъ такой болѣзни, котру други докторы признали за невылѣчиму.
Андрей Сабо.

Я терпѣлъ три роки на страшный ревматизмъ, а Профессоръ Коллинсъ вылѣчилъ мене за шесть тыждней. АЛЕКСАНДРЪ БЕРТКО.

Профессоръ Коллинсъ есть найлѣпшій лѣкарь, котораго я зналъ коли нибудь, бо онъ менѣ помогъ, тогда якъ други докторы только гроши брали отъ мене. Слава ему! М. МИЛЛЕРЪ.

Каждый муситъ диоватисѣ великимъ успѣхамъ Профессора Коллинса. Що доказалъ уже той названный Профессоръ, того никто не въ силахъ еще доказати. АЛБЕРТЪ КИССЪ.

ВНИМАНІЕ! ВНИМАНІЕ! ВНИМАНІЕ!

Если найдете въ себѣ будь который признакъ болѣзни изъ тѣхъ, що тутъ въ вопросахъ предлагаемъ Вамъ, отвѣтьте на каждый вопросъ словомъ „такъ" або „нѣтъ" и пошлите то на адресъ: **Prof. Collins, New York Medical Institute, 140 West 34th st. New York, City.** Профессоръ Коллинсъ мае таки опытъ и способность, що изъ описанья точно познае всяку болѣзнь и приготовитъ Вамъ лѣкарство, которе Васъ вылѣчитъ.

кашляете?	чи болятъ васъ кости?
блюете?	„ „ плечи?
худнете?	рѣжетъ васъ при моченью?
имѣете уплавы?	ворчитъ вамъ въ животѣ?
зле чувствуете себе?	есть ваше тѣло мягкое?
имѣете невральгію?	имѣете болѣзнь матки?
болитъ васъ въ боцѣ?	чи скоро лякаетесь?
„ „ тѣло?	чи часто перестуджуетесь?
болятъ васъ уха?	имѣете вонючій потъ?
имѣете розвольненіе?	имѣете гортань зафлегмовану?
чуетеся змученымъ?	имѣете заразливы слабости?
течетъ вамъ изъ ушей?	чуете зимно въ клубахъ?
имѣете недобрый апетитъ?	чуете пустоту въ головѣ?
печетъ васъ въ горлѣ?	имѣете горячую кровь?
имѣете бѣли уплавы?	имѣете легкую голову?
чуетется пригнобленымъ?	чи чуете себе роспаленнымъ?
имѣете слабый зракъ?	маете камѣнчики въ мочи?
имѣете короткій отдыхъ?	чувствуете себе сонными?
болитъ васъ по ѣдженью?	потѣютъ вамъ ноги?
имѣете затвердѣніе?	чуете боль на верху головы?
крутится вамъ голова?	печетъ васъ въ хребтѣ?
трясутся вамъ руки?	чи можете рано ѣсти?
впадаете скоро въ гнѣвъ?	течетъ вамъ слина?
свербитъ васъ шкура?	имѣете слабый хребетъ?
бьетъ вамъ сильно сердце?	ходите сгорбленый?
чи чуете тягаръ на немъ?	противно вамъ, коли ѣсте?
имѣете нечистый языкъ?	чуете себе слабымъ и роздражненнымъ?
чи облегчае васъ сонъ?	

Профессоръ Коллинсъ посылае лѣкарства по цѣлыхъ Соединенныхъ Штатахъ и Канадѣ.

Слабыи приймаются лѣтомъ отъ 10 до 1 годины рано, а по полудню отъ 2 до 5. Въ недѣлю только отъ 10 до 1 по полудню.

Пишѣтъ о всякой рѣчи на адресъ:

Professor COLLINS New York Medical Institute
140 W. 34th St. New York City.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшѣ и найтаншѣ напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

C. M. HATHAWAY,
аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуе также грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажъ на Hill str., домы до мешканя або на продажъ на Blakely, Olyphant, Pa.
ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА